

Ούτε κρατική, ούτε ιδιωτική — Δημόσια παιδεία, ελευθεριακή (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε στις 24/08/18 στην ιστοσελίδα της [Συσπείρωσης Ατάκτων](#).

Περιεχόμενο

Ούτε κρατική, ούτε ιδιωτική — Δημόσια παιδεία, ελευθεριακή

Ø Πόσα κιλά γλώσσας πουλήθηκαν σήμερα;

Ø Πόσα κιβώτια μαθηματικών προωθήθηκαν την προηγούμενη εβδομάδα;

Ø Τι ποσοστό αύξησης φυσικής είχαμε αυτό τον μήνα;

Ø Πόσες αιτήσεις ιστορίας διεκπεραιώνονται ανά τρίμηνο;

Ø Πόσα γραμμάτια στήριξης στη μαθήτριά που βιώνει την απώλεια αγαπημένου της προσώπου παραχωρήθηκαν τον τελευταίο χρόνο;

Οι προτάσεις αυτές στερούνται οποιασδήποτε λογικής και νοήματος, ωστόσο απηχούν ουσιαστικά -απλώς με λιγότερο εύηχη διατύπωση- ό,τι επιχειρείται να γίνει με την ποσοτικοποίηση της παιδείας, εισάγοντας «δείκτες» για να μπορεί η παιδεία να αντιμετωπίζεται σαν ένα οποιοδήποτε άλλο προϊόν.

Τους τελευταίους μήνες, εξελίσσεται μια συντεταγμένη προσπάθεια επιβολής ενός «εξορθολογισμού» στον χώρο της παιδείας από ολόκληρο τον εξουσιαστικό μηχανισμό, ο οποίος έχει θέσει ως στόχο τη μείωση δαπανών και την κατάργηση εργασιακών δικαιωμάτων, υποβαθμίζοντας ουσιαστικά ακόμα περισσότερο τη δημόσια εκπαίδευση.

Αρχές Ιουλίου ο υπουργός παιδείας, πιστός στα ελληνοχριστιανικά ιδεώδη του «αποφασίζομεν και διατάσσομεν», κάλεσε τις εκπαιδευτικές οργανώσεις σε διάλογο, όπου τους ανακοίνωσε τις αποφάσεις που έλαβε και επικυρώθηκαν από το υπουργικό συμβούλιο την μεθεπόμενη μέρα. Έκτοτε, και ιδίως μετά τη μεγάλη κινητοποίηση των εκπαιδευτικών στις 18 Ιουλίου, παρακολουθούμε τα αλλεπάλληλα καλέσματα του υπουργείου για συναίνεση στις αποφάσεις του τις οποίες βαφτίζει «συνέχιση του διαλόγου».

Οι αποφάσεις του υπουργείου είναι βασισμένες στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή, όπου για πρώτη φορά κατέστη δυνατό να μεταφερθεί η ευθύνη της κακοδιαχείρισης σε κάποιους άλλους πέρα από την πολιτική ηγεσία των υπουργείων. Δεν θεωρούμε σκόπιμο να αναφερθούμε σε συγκεκριμένες αποφάσεις του υπουργού ή πορίσματα του γενικού ελεγκτή -αυτό γίνεται άλλωστε από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς-, ωστόσο είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι η έκθεση παρουσιάζει σημαντικές ανακρίβειες και στρεβλώσεις, ώστε να μπορέσει να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το μοναδικό πρόβλημα της παιδείας είναι οι εκπαιδευτικοί που δεν θέλουν να δουλέψουν. Είναι, λοιπόν, ξεκάθαρο

ότι εξαρχής στόχος ήταν να βρεθεί τρόπος να απαξιωθούν ο εκπαιδευτικοί και να χτυπηθεί η δημόσια παιδεία και όχι να διορθωθούν τα όποια προβλήματα υπάρχουν. Ακόμα κι αν δεχθούμε ότι ο γενικός ελεγκτής και οι λογιστές του ως επιμετρητές ποσοτήτων δεν γνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες της εκπαίδευσης, δεν ισχύει το ίδιο και για τον υπουργό και τους συμβούλους του, οι οποίοι έχουν περάσει από όλα τα στάδια της εκπαίδευσης, και έχουν φυσικά επωφεληθεί από τα «προνόμια» του συστήματος.

Ο αυταρχισμός του υπουργού φάνηκε ήδη από τον τρόπο που αντιμετώπισε τους εκπαιδευτικούς που εργάζονται στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης (ΚΙΕ), οι οποίοι εργοδοτούνταν από το υπουργείο με εξευτελιστικούς όρους και διεκδικούσαν στοιχειώδη εργασιακά δικαιώματα. Ο υπουργός τότε είχε δηλώσει ευθαρσώς ότι τυχόν αποδοχή των αιτημάτων των επισφαλώς εργαζομένων στα ΚΙΕ θα οδηγούσε κι άλλους εργαζόμενους σε αντίστοιχες διεκδικήσεις. Τελικά, και παρά το γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί των ΚΙΕ λειδορήθηκαν από τον υπουργό και τα φιλοκυβερνητικά ΜΜΕ, κατέβηκαν σε απεργία στις 17 Απριλίου πετυχαίνοντας αποδοχή των διεκδικήσεών τους.

Αρωγοί στις κυβερνητικές εντολές βρέθηκαν και άλλοι φορείς: Ο Αρχιεπίσκοπος/μεγαλοτσιφλικός, χρησιμοποιώντας υβριστικούς χαρακτηρισμούς κατέκρινε τους εκπαιδευτικούς/δουλοπάροικους που τόλμησαν να βγουν στους δρόμους, αφημώντας τις εντολές του υπουργού/επιστάτη του. Η ΟΕΒ επανέφερε το πάγιο αίτημά της για ποινικοποίηση της απεργίας, πράγμα αξιοσημείωτο δεδομένου ότι επιχειρηματίες ιδιωτικών εταιριών καταφέρονται ενάντια σε εργαζόμενους του δημόσιου τομέα. Τέλος, οι εκπρόσωποι των οργανώσεων γονέων ζήτησαν επιτακτικά, μέσα στο κατακαλόκαιρο, να μην χαθούν ώρες μαθημάτων, ενώ επικρίνουν και όσους συλλόγους γονέων έβγαλαν ανακοινώσεις συμπαράστασης στους εκπαιδευτικούς, λειτουργώντας περισσότερο σαν οργανωμένοι οπαδοί/δικηγόροι του υπουργού παρά ως εκπρόσωποι γονέων που ενδιαφέρονται για την ποιότητα της εκπαίδευσης που λαμβάνουν τα παιδιά τους.

Βλέπουμε λοιπόν, μια αυταρχική και θεοκρατική ηγεσία να απαιτεί τυφλή υποταγή σε αποφάσεις που βασίζονται σε μετρήσεις στείρων αριθμών από λογιστές με παρωπίδες, οι οποίοι αγνόησαν οποιανδήποτε παιδαγωγική ή άλλη παράμετρο, με οργανωμένους γονείς παρατρεχάμενους κι έτοιμους να υποστηρίξουν με σθένος τις όποιες προσταγές της εξουσίας, και τα φιλοκυβερνητικά ΜΜΕ να παπαγαλίζουν χιλιοειπωμένα (και αβάσιμα) επιχειρήματα σαν κακογραμμένη έκθεση ιδεών, θεωρώντας ότι απευθύνονται σε μια κοινή γνώμη χωρίς κανένα ίχνος κριτικής σκέψης. Ουσιαστικά, ολόκληρη η εξουσιαστική δομή, η οποία αναπαράγεται από το υπάρχον σχολικό σύστημα (και κατ' επέκταση τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι- η αλήθεια είναι- ως οργανωμένο σώμα διαχρονικά επέδειξαν ελλιπή αλληλεγγύη προς άλλους εργαζόμενους, ακόμα και στον ίδιο τους τον κλάδο, και δεν εξέφρασαν τόσο δυναμικά ποτέ αιτήματα που άπτονται εκπαιδευτικών θεμάτων, της κοσμικότητας, της παιδείας ειρήνης και συμφιλίωσης κ.λπ), στρέφεται τώρα εναντίον τους.

Περνώντας στην ουσία του θέματος, υπάρχουν αρκετά προβλήματα στη δημόσια παιδεία, αλλά είναι πάρα πολύ σημαντική για να αφήνεται στις ορέξεις του κάθε υπουργού και του κάθε παπά. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνονται, ενώ οι δαπάνες (ποσοστιαίες, όχι απόλυτες) για την παιδεία είναι αρκετά υψηλές συγκριτικά με άλλες χώρες, οι επιδόσεις των μαθητών είναι πολύ κακές. Συνεπώς, αυτό που απαιτείται, ακόμα κι αν στηριζόμασταν αποκλειστικά σε αυτά τα στοιχεία, είναι η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης κι όχι η εντατικοποίησή της ούτε για τους εκπαιδευτικούς ούτε και για τους μαθητές. Τα μέτρα που λαμβάνει το υπουργείο στην πραγματικότητα αφορούν την αύξηση των ωρών εργασίας των εκπαιδευτικών, γιατί δραστηριότητες όπως η προετοιμασία θεατρικής παράστασης ή ενός εργαστηρίου φυσικής θεωρούνται ως μη διδακτικές ώρες και βαφτίζονται πολύ βολικά ως «απαλλαγές από τον διδακτικό χρόνο». Με άλλα λόγια, όταν το υπουργείο ζητά κατάργηση αυτών των «απαλλαγών», γίνεται ξεκάθαρο ότι δεν τις θεωρεί μέρος του έργου των εκπαιδευτικών αλλά τις ανάγει κιόλας σε προνόμια. Στο πλαίσιο της εντατικοποίησης της εκπαίδευσης εντάσσεται και η εισαγωγή εξετάσεων τετράμηνου στο λύκειο με την επακόλουθη

συρρίκνωση του διδακτικού χρόνου και την πρόκληση επιπλέον άγχους σε μαθητές και εκπαιδευτικούς. Εύλογα λοιπόν δημιουργείται το ερώτημα, πώς είναι δυνατόν να μην υπάρχουν κενά στις γνώσεις των μαθητών όταν το σχολείο μεταμορφώνεται σε εξεταστικό κέντρο.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά τους μαθητές, εάν το ζητούμενο είναι η βελτίωση της ποιότητας γνώσεων που μεταφέρεται, τότε αυτό που απαιτείται είναι η αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας και η αναθεώρηση της ύλης έτσι ώστε να προάγει μια κοσμική και ανθρωπιστική παιδεία. Η εντατικοποίηση που επιχειρείται δεδομένου μάλιστα ότι το υπάρχον σύστημα ευνοεί την παπαγαλία και τη στείρα αποστήθιση (η οποία είναι πολύ πιο αποτελεσματική όταν είναι εξατομικευμένη σε ιδιαίτερα φροντιστήρια) μεταβάλλει σταδιακά τα δημόσια σχολεία σε απλούς χώρους στάθμευσης των παιδιών χωρίς κανένα παιδαγωγικό ρόλο. Οι μαθητές δεν έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν γνώσεις σε ένα περιβάλλον που ευνοεί τη μάθηση, δεν τους δίνεται η ευκαιρία να δουν κριτικά το μάθημα και να συμμετάσχουν ενεργητικά στη μαθησιακή διαδικασία, όπως επίσης και να αναπτύξουν ικανότητες που τους καθιστούν ενεργούς πολίτες κι όχι άβουλους αποδέχτες του συστήματος. Με άλλα λόγια, στόχος θα έπρεπε να είναι μια πιο ελευθεριακή εκπαίδευση, όπου ο μαθητής συμμετέχει και συνδέει μεταξύ τους τις επιμέρους γνώσεις που λαμβάνει, όπου για παράδειγμα η βιολογία δεν είναι άσχετη με την κοινωνιολογία και τα μαθηματικά δεν είναι ανεξάρτητα από την πολιτική. Επίσης, οι μαθητές δεν τυγχάνουν πάντα της κατάλληλης ψυχολογικής στήριξης από το σχολείο είτε γιατί οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν χρόνο για τόσους μαθητές ή την κατάλληλη κατάρτιση, είτε γιατί δεν στηρίζεται όσο θα έπρεπε ο θεσμός του ψυχολόγου στα σχολεία. Σε μια τέτοια κατάσταση, το «μη παραγωγικό» δημόσιο σχολείο θα είναι σαν μια αυτοεκπληρούμενη προφητεία: αν ο μαθητής δεν περιμένει να μάθει κάτι στο σχολείο και ο δάσκαλος δεν περιμένει να μεταδώσει γνώση, τότε προφανώς και θα είναι κακό το δημόσιο σχολείο.

Θα πρέπει να επισημάνουμε εδώ ότι η εργασία των εκπαιδευτικών έχει αρκετές ιδιαιτερότητες σε σχέση με οποιοδήποτε άλλο επάγγελμα, οι οποίες παραγνωρίζονται -σκόπιμα- όταν γίνεται λόγος για τις ώρες εργασίας των εκπαιδευτικών. Η διδασκαλία αυτή καθ' αυτή απαιτεί ένα αρκετά υψηλό βαθμό συγκέντρωσης και προσπάθειας, ενώ οι ώρες που αφιερώνονται για προετοιμασία των μαθημάτων και διορθώματος είναι πολλαπλάσιες. Σε αυτές πρέπει να προστεθεί ο χρόνος συναντήσεων με γονείς ή και με μαθητές για ψυχολογική στήριξη ή καθοδήγησή τους, όπως επίσης και ο χρόνος επιτήρησης των μαθητών τα διαλείμματα και η διοργάνωση εκδηλώσεων. Ταυτόχρονα, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσαρμόζουν συνεχώς τις μεθόδους διδασκαλίας σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών και τις εκάστοτε μεταρρυθμίσεις στην παιδεία. Συνεπώς, εάν το ζητούμενο ήταν όντως η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, τότε τα μέτρα θα έπρεπε να προσανατολιζόνταν, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας με μείωση του φόρτου εργασίας των εκπαιδευτικών, έτσι ώστε να μπορούν να κάνουν ποιοτικότερο μάθημα και να έχουν και τον απαραίτητο χρόνο να μαθαίνουν και να εφαρμόζουν σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους.

Η απαξίωση των εκπαιδευτικών δεν είναι απλώς ένας τρόπος για να επιβάλει την κυριαρχία του ένας υπουργός πάνω σε συνδικαλιστές ή για να κάνει περικοπές μια κυβέρνηση χωρίς αντιστάσεις από την κοινωνία. Η απαξίωση είναι μέρος της υποβάθμισης της δημόσιας παιδείας που είναι βασικός στόχος της νεοφιλελεύθερης πολιτικής, μίας πολιτικής η οποία επιζητά τη μείωση των κοινωνικών παροχών, αυξάνοντας τα κέρδη των λίγων και δημιουργώντας κρατικοδίαιτες ιδιωτικές επιχειρήσεις (χαρακτηριστικό παράδειγμα η παραχώρηση της Συνεργατικής από το κράτος στην ιδιωτική «Ελληνική Τράπεζα»). Στην περίπτωση της παιδείας, προτάσεις όπως η περαιτέρω επιδότηση των ιδιωτικών σχολείων μέσω φοροαπαλλαγών για όσους στέλνουν τα παιδιά τους εκεί, όπως έχει εκφράσει ο πρόεδρος του κυβερνώντος κόμματος, οδηγούν με μαθηματική ακρίβεια στην υποβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης. Είναι στοχευμένες προσπάθειες εδραιοποίησης της εκπαίδευσης πολλών ταχυτήτων, όπου η οικονομική κατάσταση των γονιών θα καθορίζει και την ποιότητα της εκπαίδευσης που λαμβάνει το κάθε παιδί.

Γίνεται ξεκάθαρο πως αυτή τη στιγμή είμαστε στο μέσο μιας επίθεσης ενάντια στη δημόσια παιδεία και τα εργασιακά δικαιώματα. Για αυτό το λόγο στις 28 του Αυγούστου συμμετέχουμε στην πορεία που οργανώνουν οι εκπαιδευτικές συνδικαλιστικές οργανώσεις εκφράζοντας την αλληλεγγύη μας στους εκπαιδευτικούς, για την υπεράσπιση των εργασιακών τους δικαιωμάτων και την προάσπιση της δημόσιας παιδείας. Αντιλαμβανόμαστε την παιδεία ως ένα αγαθό που είναι κοινό για όλους κι όλοι έχουμε λόγο και ρόλο σε αυτό. Δεν την βλέπουμε ως κάτι που ανήκει στο κράτος, άρα ως τσιφλίκι του κάθε υπουργού και του κάθε παπά, ούτε ως εμπόρευμα προς πώληση στα χέρια του κάθε κεφαλαιοκράτη. Για εμάς η παιδεία είναι κοινωνικό αγαθό και η πρόσβαση σε αυτή είναι δικαίωμα για όλους και όχι προνόμιο των λίγων. Για εμάς η παιδεία είναι μέσο διάπλασης των ανθρώπων ως κοινωνικών όντων και όχι εύπλαστη κατάρτιση τεχνικών ικανοτήτων για την κάλυψη των αναγκών της αγοράς. Όραμά μας είναι μια ελευθεριακή και κοσμική παιδεία απαλλαγμένη από προκαταλήψεις, μισαλλοδοξία και εθνικισμό.

Συσπείρωση Ατάκτων

Αύγουστος 2018

Υ.Γ. Οι επιτυχημένες απεργίες των εκπαιδευτικών στα ΚΙΕ και της Συντεχνίας Διδακτορικών Επιστημόνων Διδασκαλίας και Έρευνας (ΔΕΔΕ) στο Πανεπιστήμιο Κύπρου έδειξαν τον δρόμο!

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Συσπείρωση Ατάκτων \(Ομάδα\)](#), [Ηλεκτρονικά Άρθρα](#), [Δεκαετία 2010-2019](#), [2018](#), [Απροσδιόριστη Τοποθεσία](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

<https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:sispirosiatakton:education>

Last update: **2026/07/03 14:53**

